

DOOR HET OOG VAN EEN ANDER

**Handleiding bij het programma
Intercultureel Bijbellezen**

Vrije Universiteit / Protestantse Kerk in Nederland

2007 / Update juli 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 4
2. De leesgroep	pag. 5
3. Bijbelgedeelten	pag. 8
4. Proces	pag. 10
5. Taken en rollen	pag. 11
6. Bijbelstudie	pag. 13
7. Verslagen	pag. 14
8. Durf creatie te zijn	pag. 16
9. Websites	pag. 16
10. Bijlagen	pag. 17
Bijlage 1. Spelregels	
Bijlage 2. Opzet van de bijeenkomsten	
Bijlage 3. Tien vuistregels	

1. Inleiding

Bijbellezen

In elke geloofsgemeenschap wordt de Bijbel opengeslagen om daaruit te lezen. Het Woord van onze God wil gehoord, geloofd en gedaan worden. Men leest de Bijbel in allerlei verbanden: thuis, met jongeren en ouderen, in de Bijbelclub of in de catechese groep, op school of met mensen van een ander geloof. Steeds gebeurt dan het wonder, dat harten opengaan voor de goede boodschap, het evangelie en voor elkaar. Dan komen de vragen op je af:

Is het nu mogelijk om samen het Bijbelverhaal te lezen als men in een heel ander land woont, een andere taal spreekt en tot een andere cultuur behoort? Kom je met elkaar in gesprek? Is het mogelijk om door de ogen van een ander naar de Bijbel, de wereld en zichzelf te kijken? Opent dat nieuwe mogelijkheden voor gesprek, ontmoeting, verandering en verdieping van het geloof?

Deze vragen vormen de achtergrond van het programma Intercultureel Bijbellezen.

Samen

Christenen over de hele wereld vormen met elkaar het lichaam van Christus. Het beeld dat de apostel Paulus gebruikt in 1Korintiërs 12:12-27 wil al duidelijk maken dat mensen verschillen, dat de voet anders is dan de hand, het oor anders dan het oog. Maar men hoort bij elkaar, houdt het lichaam gezamenlijk in stand, vormt samen het lichaam van Christus.

Het woord samen zegt het al: het programma Intercultureel Bijbellezen wil stimuleren dat mensen samen de Bijbel lezen, niet alleen binnen de eigen groep, maar ook over grenzen heen. Groepen uit verschillende landen en behorend tot verschillende kerken of geloofsgemeenschappen worden gestimuleerd om mee te doen. De ander te ontmoeten in het verstaan van het Bijbelverhaal, in het dagelijkse geloofsleven. Van elkaar leren, elkaar uitdagen waar dat nodig is, in de huid van een ander te kruipen. Waarom zegt hij of zij het zo? En begrijp ik dat? Leer ik zo het Bijbelverhaal dieper en anders verstaan?

Het woord samen zegt nog iets anders. De leden van de groep zijn samen verantwoordelijk voor het goede verloop. Een ieder draagt een steentje bij. Dit kan op velerlei manieren: door te helpen bij de organisatie, bij het maken van een verslag, door koffie of thee te zetten, door een maaltijd te verzorgen, door de spelregels te respecteren. Van sommigen wordt een extra taak gevraagd: de gespreksleider te zijn, de verslaglegger of de coördinator. Het is belangrijk dat een ieder zich prettig voelt in de groep, zich thuis voelt. Een ieder moet zich vrij voelen om zich uit te spreken. Niets is vreemd. Openstaan voor elkaar is heel belangrijk. Er zullen dan ook afspraken gemaakt moeten worden om de anonimiteit – waar nodig - van de deelnemers te waarborgen. Er worden immers verslagen gemaakt en aan de partnergroep toegestuurd.

kerk in actie

Handleiding

Het programma Intercultureel Bijbellezen / Door het oog van een ander kent een lange voorgeschiedenis. Het is al begonnen in 2001. Het materiaal dat toen is samengesteld, is gebruikt voor deze handleiding. De handleiding wil u op weg helpen om tot een boeiende en vruchtbare uitwisseling te komen. Samen de Bijbel lezen, daarover in gesprek komen raakt het hart van de gemeente, van uzelf.

Veel vreugde en de zegen van de Heilige Geest bij het lezen, de bespreking en de uitwisseling van ervaringen.

Arie Moolenaar, Oktober 2007

Update door Hester Oosterbroek, Kerk in Actie, Juli 2015

2. De leesgroep

2.1. De eigen leesgroep

Ieder gelovige en/of Bijbellezer kan met het programma meedoen. Samen de Bijbel lezen is voor een ieder weggelegd. Overal waar mensen gewend zijn elkaar te ontmoeten, samen iets te bespreken of te vieren, kan beslist worden om mee te doen. Men kan dan ook de ervaringen van de gespreksgroepen binnen de gemeente met elkaar delen en zo van gedachten wisselen over het geloof en het Bijbelverhaal. Het geheel kan afgesloten worden in een gemeenschappelijke viering. De ervaring kan men delen met de partner groep. Kortom: durf creatief te zijn in het vinden van een groep en maak gebruik van bestaande mogelijkheden.

Kerk in Actie brengt gelovigen met elkaar in contact. Daar past samen de Bijbel lezen prachtig in. Het is bij uitstek de mogelijkheid om het contact te verdiepen en elkaar te verrijken.

2.2. De leesgroep van de partner

Hoe vindt men nu een partnergroep? Een medewerker van Kerk in Actie kan u helpen in contact te komen met een groep. Hij/zij spreekt met u de zaken door en maakt afspraken. Denkt u maar aan het Bijbelgedeelte dat besproken wordt, het tijdpad, de leesgroep en de samenstelling. Zo kan men bijvoorbeeld aangeven of men met jongeren of juist met ouderen zou willen lezen. Dan wordt u in contact gebracht met de partner leesgroep. Bijzonder is dat u deelneemt aan een groter geheel van contact en uitwisseling en dat u altijd voor uw vragen een beroep kunt doen op de medewerker van Kerk in Actie. De contactgegevens zijn te vinden op www.kerkinactie.nl/icb.

kerk in actie

Onderdeel van een wereldwijd programma

Intercultureel Bijbellezen is een wereldwijd programma. Niet alleen Kerk in Actie doet daaraan mee, maar vele kerken en geloofsgemeenschappen over de hele wereld. Ook de VU Universiteit is hierbij betrokken. Wilt u daar meer over weten, bezoek dan de website www.bible4all.org.

3. Bijbelgedeelten

Intercultureel Bijbellezen wil geen Bijbelverhaal voorschrijven. Er kan zelf een keus gemaakt worden. We geven een aantal mogelijkheden:

2 Koningen 5:1-19	- Naäman
Ruth (zelf een keus maken)	- Ruth, de Moabitische
Matteüs 13	- Gelijkenissen, o.a. van de zaaier
Lucas 15:11-32	- De verloren zoon
Marcus 6:30-44	- De spijziging
Lucas 8:40-46 / Marcus 5:22-43	- Het dochtertje van Jairus.

Thema's:

Men kan zich richten op één van onderstaande thema's en daar zelf een Bijbelgedeelte bij kiezen.

1. Economie, globalisering (ongelijkheid, armoede en machtsverhoudingen)
2. HIV/Aids (uitsluiting vanwege ziekte, genezing, heling)
3. Schending van mensenrechten, geweld tegen vrouwen, vanwege seksuele geaardheid; gender
4. Interreligieuze dialoog
1. 5. Wat betekent het kerk te zijn in de wereld? Heeft de kerk een politieke wereldwijde boodschap?
2. Hoe verhouden zich de christelijke gemeenschappen wereldwijd tot elkaar?
5. Wat betekent het kerk te zijn in een multireligieuze en etnische gemeenschap?
6. Ecologie, schepping
7. Geloofsvertrouwen

Bijbelgedeelte met thema:

Men kan zelf een keuze maken uit de onderstaande Bijbelgedeelten. Het nummer achter het Bijbelgedeelte verwijst naar bovenstaande thema's. Dus een Bijbelgedeelte gekoppeld aan een thema.

Genesis 1 tot en met 11	- De eerste hoofdstukken van de Bijbel: de schepping tot en met de torenbouw van Babel (7)
Psalm 23	- De Psalm over de goede herder (8)
Psalm 90	- De Psalm over de toevlucht nemen tot God (8)
Philemon	- het verhaal over de slaaf, de slavernij en de liefde van Christus (1)
Marcus 10:17-22	- Christus als dienaar (1)
Matteüs 5	- De zaligsprekingen en het begin van de Bergrede (1)
Openbaringen 21	- De nieuwe hemel en de nieuwe aarde (5)
Daniël	- Het geloofsboek in tijden van vervolging en onderdrukking (6)
Lucas 10:25-37	- De Barmhartige Samaritaan (1)
Lucas 8:40 – 46/ Markus 5: 22 -43	- Het dochttertje van Jairus (2)
Matteüs 13	- De gelijkenissen, o.a. van de zaaier (5)
Handelingen 4:32–37	- Het leven van de eerste gemeente (5)
Numeri 5 : 11-31	- De wet op de jaloezie (3)
Johannes 7: 53 – 8: 11	- De overspelige vrouw (3)
2 Koningen 5 : 1-19	- Naäman (4)

Het is ook mogelijk één van bovenstaande **Bijbelgedeelten** te lezen **zonder** zich te richten op het vermelde **thema**.

Tenslotte: men kan uitgaan van een **eigen thema** en daar een **Bijbelgedeelte** bij kiezen.

4. Proces

De ervaring leert dat men vaak een jaar bezig is met het hele proces van Intercultureel Bijbellezen. In het proces zijn drie fasen te onderscheiden. Hieronder beschrijven we wat er in elke fase gebeurt en gedaan moet worden.

Fase 1

- a. Zoeken van een andere leesgroep en met hen bespreken hoe u gaat samenwerken, welk tijdsplan u wilt volgen en welk bijbelverhaal u gaat lezen samen.
- b. Natuurlijk wil men als groep aan elkaar vertellen wie je bent. Daarvoor stelt men een 'groepsportret' op. Vertel wie u bent en wat u doet, wat u leuk vindt. Bespreek met elkaar wat u wilt vertellen en hoe. U kunt foto's sturen, een plakboek aanleggen, een brief schrijven, videoportretjes maken....de uitvoering is aan uzelf. Durf creatief te zijn.
- c. Bestuderen en bespreken van het gekozen bijbelverhaal. Iemand uit de groep moet hiervan een verslag maken. Dat kan natuurlijk schriftelijk, maar een andere vorm kiezen kan ook. Durf ook hier creatief te zijn. Overleg dit wel met uw partnergroep. Stuur in ieder geval een samenvatting van het gesprek. Bij de paragraaf over 'taken en rollen' kunt u lezen waar u op moet letten bij het samen bespreken van het bijbelverhaal.

Fase 2

In deze fase stuurt u het verslag naar de partnergroep en u ontvangt van de partnergroep hun verslag. Het verslag van de partnergroep bespreekt u vervolgens in de eigen groep. Ook van dit gesprek maakt u weer een verslag en u stuurt dat op naar de partnergroep. Van de partnergroep ontvangt u ook een tweede verslag, dat u in de eigen groep bespreekt.

Fase 3

In de laatste fase schrijven beide leesgroepen een brief als afsluiting. Daarin verwoordt u naar de andere groep hoe u het hele proces hebt ervaren.

5. Taken en rollen

Het zal duidelijk zijn dat dit alles tijd kost. Afhankelijk van de partnergroep zullen de verslagen ook in een andere taal vertaald moeten worden. Spreek van tevoren af of iemand in de groep dat kan doen.

De ervaring heeft geleerd, dat het goed is om taken met elkaar te verdelen. Daarom wordt voorgesteld om te vragen of iemand het gesprek wil leiden, een verslag wil maken of zorgdragen dat het gesprek kan plaats vinden. Er kan dan sprake zijn van *een gespreksleider, een verslaglegger en een coördinator*.

a. Gespreksleider

Deze persoon heeft bij voorkeur ervaring in het leiden van een groepsgesprek. Bijvoorbeeld een begeleider van de eigen groep, een predikant, voorganger enzovoort. Hij/zij heeft de volgende taken:

- Zorgen voor een kennismakingsronde, als dat nodig is;
- Creëren van een sfeer van vertrouwen en veiligheid;
- Goede kennis hebben van het gehele proces van Intercultureel Bijbellezen en dat ook kunnen uitleggen;
- Zorgen dat alle groepsleden aan het woord komen;
- Ruimte bieden aan stiltes;
- Zelf terughoudend zijn in het gesprek. Het gaat om het stimuleren en bevorderen van het gesprek tussen de groepsleden. In de regel neemt de gespreksleider niet zelf deel aan het gesprek;
- Indien nodig een korte samenvatting geven van wat gezegd is;
- Ruimte bieden aan creativiteit;
- Er op letten dat de verslaglegger het gesprek kan noteren;
- Zorgen voor een begin en een sluitmoment van de bijeenkomsten;
- Bij de bespreking van het verslag van de partnergroep er op letten dat de opvattingen, inzichten en vragen van de partnergroep ook werkelijk aan bod komen;
- Overleggen hoe je als groep zal gaan reageren op het verslag van de partnergroep: schrijf je een woordelijk verslag, schrijf je een brief of kies je voor een andere vorm?;
- Zorgen dat de groep een goede evaluatie voorbereidt en uitvoert en aandacht hebben voor de leermomenten.

b. Verslaglegger

Deze taak kost veel tijd en is van groot belang voor een goed verloop van het contact met de partnergroep. Hij/zij heeft de volgende taken:

- Aantekeningen maken van de gesprekken in de groep en uitwerken tot een goed leesbaar verslag. Noteer ook de liederen die gezongen zijn of de werkvormen die gebruikt zijn;
- Deze taak geldt voor het hele proces. Dus hij/zij maakt een verslag van het groepsportret, schrijft het eerste leesverslag van uw groep, maakt een verslag van de bespreking van het

partnerverslag en stelt de afsluitende brief op. Bij dit alles wordt hij/zij natuurlijk ondersteund door de rest van de groep.

c. Coördinator

Deze persoon draagt zorg dat het gehele proces goed kan verlopen. Hij/zij heeft de volgende taken:

- Locatie bespreken waar je als groep bijeen komt. Als het een bestaande groep is, kan gebruik gemaakt worden van de eigen ruimte;
- Aan de deelnemers verzoeken hun bijbel mee te nemen. (zorgen voor reservebijbels of een kopie van het bijbelverhaal);
- Overleg met de gespreksleider en de verslaglegger: tijdpad bewaken;
- Zorgen voor het (doen) vertalen van de leesverslagen;
- Als postadres fungeren;
- Contactpersoon zijn binnen de gemeente;
- Vóór het bespreken van het partnerverslag met de gespreksleider overleggen of nog extra informatie gezocht moet worden over het land, de cultuur, de kerk en de samenleving van de partnergroep. (Dit is dus afhankelijk van het ontvangen verslag. Daar kan al voldoende in staan).

6. Bijbelstudie

Iedere groep is gewend vanuit de eigen traditie de Bijbel te benaderen en zich te verdiepen in een Bijbelverhaal. Dit is dan ook het uitgangspunt van het gezamenlijk Bijbellezend. U kunt echter ook gebruik maken van de onderstaande werkwijze en zich laten leiden door de voorgestelde vragen.

Men kan dan de volgende stappen te zetten:

Stap 1: De bijbeltekst individueel en in stilte lezen.

Stap 2: Iemand uit de groep leest de tekst hardop voor

Stap 3: De gespreksleider stelt de volgende vragen, waar men als groep op in gaat. Het gaat om de volgende drie hoofdvragen:

1. Over het verhaal en de eigen leefervaring:

- *Wat roept de gelezen tekst op aan gedachten, herinneringen en ervaringen uit je eigen leven?*

2. Over het begrijpen van de tekst:

- *Zijn er aspecten van het verhaal die je raken (positief/negatief)? Zo ja, welke?*
- *Waar gaat het verhaal over?*
- *Wat zegt het verhaal?*

3. Identificatie met de tekst

- *Met wie identificeer je je in het verhaal*

4. Naar eigen voorkeur kan men, vanzelfsprekend, eigen vragen toevoegen.

Stap 4: Wissel met elkaar ervaringen uit over het lezen en het gesprek.

Stap 5: Evaluatie: is het gemeenschappelijk lezen van het bijbelverhaal interessant voor uw opvatting van de tekst?

7. Verslagen

In elke fase moet u als groep een bepaald verslag maken, dat u naar de partnergroep stuurt. Hieronder geven we kort aan, wat er in de verschillende verslagen aan bod zal komen. Dit kunt u gebruiken om in de groep gericht te werken aan een heldere communicatie met de partnergroep.

a. Groepsportret

In het groepsportret stelt u zich als groep voor aan de andere groep. In een ontmoeting is het leren kennen van de ander een hoogtepunt. De ervaring heeft geleerd dat de leesgroepen zeer geïnteresseerd zijn naar de personen achter de leesverslagen. Daarom is het goed om een groepsportret te maken, waarin de deelnemers zich aan de partnergroep voorstellen.

Inhoud van het groepsportret:

- **Biografische informatie**

U stelt zichzelf voor. Wie ben ik? Daarin kunt u vertellen over uzelf, het werk, de school, het gezin, de vrienden, de hobby's, de toekomstplannen. Bedenk wat u zelf leuk zou vinden om van de ander te weten. Maar ook wat de ander van u zou moeten weten om je te kunnen begrijpen. Ieder groepslid maakt zo zijn / haar eigen portret.

- **Sociaal – culturele informatie**

u woont in een bepaald land, een dorp of stad. U behoort wel of niet tot een kerk. Vertel hier iets over. Ook hier geldt weer: waar bent u zelf nieuwsgierig naar, wat zou u van de ander willen weten? Bedenk ook welke vooroordelen er over uw land in de wereld zou kunnen zijn. U hoeft niet alles te vertellen, maak een keuze. In het latere contact zullen er nog wel specifieke vragen naar boven gaan komen.

- **Geloof**

Vertel ook iets over het geloofsleven. Wat maakt u blij, wat niet. Waarom is het geloven voor u belangrijk? Welke rol spelen anderen daarin? Hoe vindt u de kerk /de geloofsgemeenschap waar u toe behoort?

b. Gespreksverslagen

- Het verslag bevat een zo goed mogelijke weergave van de gesprekken. Dit kan een letterlijke weergave van het gesprek zijn, maar ook een samenvatting. Schrijf korte zinnen. Dit bevordert de leesbaarheid.
- Geef ook de emoties en ervaringen van de groep weer.
- Bespreek het verslag voordat u het naar de andere groep verzendt in de eigen groep. Als de groep akkoord is met het verslag, zorgt de coördinator voor de (vertaling en) verzending.
- Niet iedere partnergroep zal een computer en andere technische hulpmiddelen hebben. Verslagen kunnen dus verschillen in omvang en uitwerking.

8. Durf creatief te zijn

In het project Intercultureel Bijbellezen gaat het om de Bijbel, maar zeker ook om ontmoeting: samen de bijbel lezen, de ander en jezelf leren begrijpen. Durf daarin creatief te zijn. Betrek anderen bij het programma. U kunt de eigen gemeente er bijvoorbeeld bij betrekken door het project in een themadienst uit te werken.

Ook kunt u denken aan verschillende werkvormen die tijdens het project gebruikt kunnen worden. Het Bijbelverhaal kan gezongen, gespeeld of verteld worden. U kunt brieven schrijven aan de personen in het Bijbelverhaal. U kunt een spel maken, waarin u de problemen die u bent tegen gekomen 'op het spel zet'. U kunt schilderen, knippen, plakken, collages maken. Alle mogelijke werkvormen zijn dus denkbaar.

U kunt misschien ook via e-mail of skype contact houden en de ervaringen uitwisselen met de andere groep.

Deze creativiteit kunt u ook nodig hebben om de 'afstand' te overbruggen. Een groep woont niet alleen ver weg, maar kan ook op een andere tijd bijéén komen, dan wij gewend zijn. Er kan zelfs weken of maanden zitten tussen het bespreken van het toegezonden verslag, het schrijven van de reactie en het vertalen. Soms speelt de zomervakantie een rol. Zo is het b.v. in het zuidelijk deel van de wereld zomervakantie als het in het noordelijk deel winter is en omgekeerd. Dit alles vraagt geduld van de leesgroep. Overbrug de tijd, door zich in het land, de kerk en het geloofsleven van de partner te verdiepen, dit kan door literatuur door te nemen, een film te (gaan) zien, een museum te bezoeken, muziek te (gaan) beluisteren. Internet biedt ook prachtige mogelijkheden. Wellicht kan in de tussenliggende tijd een actie gevoerd worden voor een missionair en/of diaconaal doel. Kortom: houdt de groep bij elkaar en durf ook hierin creatief te zijn.

9. Websites

www.kerkinactie.nl/icb

www.bible4all.org

Bijlagen

1. Spelregels
2. Opzet van de bijeenkomsten
3. Tien vuistregels

Bijlage 1

Spelregels

Het is belangrijk dat een groepsgesprek dynamisch van aard is. Mensen raken met elkaar in gesprek over het Bijbelverhaal, maar zullen daar ook ervaringen uit hun eigen leven bij betrekken. Om dit alles goed te laten verlopen, is het nuttig om tijdens het gesprek de volgende spelregels in het oog te houden.

1. Geloven is een werkwoord; een weg die je al zoekend - samen met anderen - gaat.

Geloven is niet voor iedereen hetzelfde, omdat mensen verschillend zijn. Het is een weg die ieder voor zich gaat, maar waar men ook anderen bij kan betrekken. Het aardige van dit project is dat er alle ruimte is om te oefenen hoe we een stuk van die geloofsweg samen als groep en samen met een heel andere groep kunnen afleggen.

2. Niks is gek of dom.

Het feit dat we samen op weg gaan, betekent dat we er vertrouwen in hebben dat de andere groepsleden het goede met ons voor hebben en vice versa. Het feit dat we met elkaar een gesprek aangaan, getuigt van een positieve inzet.

3. Spreek voor jezelf!

Wanneer we van mening verschillen, hoeft dat nog niet te leiden tot meningsverschillen of verhitte discussies die ons van elkaar vervreemden.

4. Luisteren gaat voor.

We luisteren naar het spreken, denken, geloven en beleven van de ander. We willen proberen dat met zoveel mogelijk inlevingsvermogen te doen. We oordelen niet, keuren niet goed, keuren niet af, maar verdiepen ons in al datgene wat omgaat in de ander en geven hem of haar alle vrijheid om tot zijn of haar recht te komen. We verwachten dat de ander zo ook met ons omgaat.

5. Wat stoort, mag eerst.

Voor een goed verloop van het gesprek moeten steeds eerst irritaties weggenomen worden, onbegrepen uitspraken toegelicht, misverstanden de wereld uit.

6. Deelnemers die makkelijk praten komen achteraan.

7. Elke deelnemer krijgt evenveel tijd en aandacht.

8. Als er iets persoonlijks of vertrouwelijks ter sprake komt, dan wordt anonimiteit gegarandeerd.

9. Niemand hoeft meer te vertellen dan hij of zij kwijt wil.

10. De gespreksleider is niet meer deskundig dan de andere deelnemers.

Bijlage 2

Opzet van de bijeenkomsten

Hieronder volgen suggesties over de opzet van de bijeenkomsten. Dit kan echter per groep verschillen, ga ook met deze suggesties creatief om. Niets is dwingend.

1^e fase: groepsportret en lezing door eigen bril

De eerste bijeenkomst kan als volgt verlopen:

- Welkom door de gespreksleider.
- Liturgisch moment
- Uitleg van het project door de gespreksleider
  - de aanleiding tot dit project, wie doen er aan mee; wat is de werkwijze, wie is de eigenaar van het project;
  - het gezamenlijk karakter van het project: alle deelnemers kunnen er van leren; het gaat om onderzoek: participatie van groepen stijgt uit boven het privébelang; andere deelnemers (zie lijst); mogelijke rendement voor groep; de verwachte tijdsinvestering; verslaglegging en het waarborgen van de anonimiteit; tijdpad.
- Gesprek over het groepsportret voor de partnergroep

De tweede bijeenkomst

- Welkom door de gespreksleider.
- Liturgisch moment
- Eerste lezing van de Bijbeltekst (in stilte of elke deelnemer een vers)
- Bespreken van de vragen zoals aangegeven bij nummer 6. Bijbelstudie
- Korte inventarisatie (indien nodig)
- Evaluatie en sluiting

eventueel een derde bijeenkomst: vervolg van de bijbellezing

2^e fase: de confrontatie, lezing door het oog van de ander

De groep ontvangt het leesverslag van de andere groep. Men analyseert overeenkomsten en verschillen. De spelregels en verloop van de vorige bijeenkomsten blijven ongeveer gelijk. De spelregel: 'iedereen heeft evenveel tijd' geldt nu ook voor de leden van de partnergroep. In deze fase zal de rol van de gespreksleider directiever zijn dan in de eerste. Ervaring leert dat groepen neigen terug te vallen in oude discussies en dat een perspectiefwisseling niet zomaar optreedt. Het gaat er nu om in de huid van de ander te kruipen.

De groep zal actiever dan in de eerste fase participeren in het vervaardigen van een reactie aan de partner. Aan het eind van deze fase zal de groep een reactie hebben geformuleerd op de interpretatie van de partnergroep (brief, gedicht, lied). Tijdens de tweede fase zal de groep nadenken over de vraag welke reactie men aan de partnergroep wil doen toekomen.

Verloop van de bijeenkomst:

- Welkom door de gespreksleider.
- Liturgisch moment
- Lezen van het verslag dat werd ontvangen van de partnergroep; het verhaal van Joh.4 wordt opnieuw gelezen, nu door de bril van de ander..
- Wat valt ons op; zijn er verschillen en overeenkomsten?
- Hoe reageren we naar onze partnergroep toe?

tip: Het is mogelijk in deze fase aan individuele deelnemers van de groep te vragen de 'leesweg' van steeds een lid van de andere groep te volgen. Men kan een groepsdynamiek bedenken die daarvoor ruimte biedt. Bijvoorbeeld door ieder die betreffende rol te laten lezen bij het gezamenlijk lezen van het verslag van de groep. Zo wordt het een soort rollenspel.

3^e fase : slot

Er is veel gebeurd, de groep heeft veel geïnvesteerd. Sommige groepen zullen verzadigd zijn van interculturele communicatie, andere willen verder. De groepen beslissen!

Het is ook de fase van de evaluatie. Heeft men iets geleerd? Is intercultureel bijbellezen de moeite waard? Zijn de verwachtingen uitgekomen? Heeft men werkelijk door de ogen van een ander kunnen kijken? Is onze houding veranderd, onze levensstijl? De groep kan zich afvragen of men van de ervaring verslag wil uitbrengen in de eigen geloofsgemeenschap.

De (voorlopig?) laatste reactie van de partnergroep ligt voor. Dat is een gevoelig moment. In het interculturele gesprek worden woorden op een goudschaaltje gewogen. Uitingen van waardering en respect, hoe subtiel ook, kunnen de interactie zeer bevorderen. Kritische kanttekeningen, ondoordachte opmerkingen, het laten gelden van vooroordelen, - dit alles kan het proces zeer verstoren.

De groep zal stilstaan bij de vraag of men zelf, als groep, verder wil en of men met de partnergroep verder wil. Dat thema moet in alle vrijheid aan de orde gesteld kunnen worden.

kerk in actie

Verloop van de bijeenkomst

- Welkom door de gespreksleider.
- Liturgisch moment
- Lezen van de reactie van de partnergroep op de Bijbellezing door onze eigen leesgroep
- Bespreking
- Evaluatie: terugblik op de uitwisseling
  - Kernvragen zullen zijn:* beantwoordde het proces aan de verwachtingen;
    - wat heeft men gemist
    - wat is het minst/het meest bevallen;
    - wat vond men van de werkwijze, het gemeenschappelijk lezen, het interculturele gebeuren;
    - kan men de waarde aangeven van wat men geleerd heeft (is er werkelijk van een leerproces sprake geweest of meer een kennismaking met...);
    - heeft men buiten de groep wel eens over het project gesproken
    - is duidelijk geworden waar het bij intercultureel bijbellezen om gaat;
    - wat hebben de deelnemers gevonden van deze manier omgaan met de Bijbel?
- Gaan we verder met het project
- Wat schrijven we aan onze partnergroep
- Hoe vertellen we onze ervaringen door in eigen (kerkelijke) kring/ geloofsgemeenschap ?
- Afsluiting

Tien vuistregels

1. Mensen staan centraal

Mensen ontmoeten elkaar rond een verhaal uit de bijbel.

De leden van de groep leren elkaar goed kennen en delen met elkaar hun levensverhaal.

De partnergroep wil graag de mensen achter het ingestuurde leesverslag leren kennen.

2. Bereid je goed voor

Vraag u zichzelf af wat de eigen verwachtingen zijn, wat u wilt leren, wat u aan de ander door zou willen geven van uzelf. Goed communiceren is moeilijk. Bedenkt wat u nodig hebt om dit te kunnen doen.

3 Inventariseer de mogelijkheden in de gemeente

Er zijn verschillende mensen nodig; een groepsleider, een verslaglegger, een notulist, een vertaler, een secretaris die het contact onderhoudt. Dit alles kan ook door anderen dan groepsleden gedaan worden. Ga na wie dit zouden kunnen zijn.

4. Laat u winnen door het bijbelverhaal

Verheugt u op wat u gaat lezen. Sta open voor het bijbelverhaal zelf en laat u meenemen.

Durf kritisch te zijn, maar laat u ook door het verhaal zelf bevragen. De leesmethode geeft hiervoor prachtige handreikingen.

5. Wees geduldig

Er is veel tijd nodig voor het hele leesproces met de partner. Denk maar aan de periode die nodig om het verslag uit te werken, te vertalen, op te sturen, wachten op de reactie.

Het geheel duurt maanden voordat het ontvangen verslag – dat eerst vertaald wordt – te kunnen bespreken. Geduld is belangrijk.

6. Zoek wegen om de vaart er in te houden

Bedenk vooraf hoe u als groep de tussenliggende periode wilt invullen. Wees hierin creatief. Bespreek een ander bijbelverhaal, maar het kunnen ook andere dingen zijn dan het bespreken van een bijbelverhaal. Het is ook mogelijk om creatieve werkvormen toe te passen; muziek, poëzie, schilderen, koken, foto en film.

7. Houdt u aan het protocol

Een uitwisseling wint aan kracht als de partners zich aan het protocol houden. Het opstellen van een goed groepsportret, het volgen van de richtlijnen voor de leesvragen scheppen helderheid over en weer. Een ieder weet wat men van de ander kan verwachten.

8. Betrek de gemeente / de geloofsgemeenschap erbij

Het gaat om een uitwisseling. Deze ondergaat een verdieping als meerderen er bij betrokken worden. Andere groepen kunnen met het bijbelverhaal aan de slag. Vooral jongeren zullen met andere werkvormen dan een gesprek uit de voeten kunnen. Bij een thema dienst of een startzondag kunnen meerderen ingeschakeld worden.

9. Laat je verrassen door de partner

Heb vooraf zo min mogelijk verwachtingen als het gaat om de partner. Een koppeling zorgt er voor dat een groep een onverwachte gast ontvangt, die een eigen verhaal, een eigen achtergrond, een eigen cultuur met zich meebrengt.

Zich hiervoor openstellen en alle moeite doen de ander te leren kennen en zich te laten bevragen verdiept het groeps- en ontmoetingsproces.

10. Geniet van elke stap

Iedere stap en fase biedt nieuwe kansen en mogelijkheden zich te verdiepen in het bijbelverhaal, de poëzie, kunst en muziek. Dit geldt zowel voor de eigen samenleving en kerkelijke gemeenschap als die van de partnergroep.

Durf hiervan te genieten.